

Vi er godt tilfredse med, at der har været bevægelse i tingene. Noget af det, vi har været meget optaget af, var jo, om der skulle være offentlighed om disse undersøgelser, og der er jo sket en væsentlig bevægelse, i hvert fald hos nogle partier. Det er vi godt tilfredse med, og jeg tror også, det vil være muligt at finde en ordening, hvor man tager de fornødne hensyn til personer, der bliver afhørt, hvor det kan virke særlig krænkende. Jeg tror, det vil være muligt at finde et fælles fodslag, og jeg deler bestemt den forrige ordførers håb om, at det også bliver med et stort flertal.

Med hensyn til retssikkerheden for de afhørte i øvrigt og om det skal være en dommer, der leder kommissionen, bliver det ganske kort, for vi har jo talt om det førhen her i Folketingssalen. Vi har stadig det dilemma, at vi synes, at dommere er de bedste retsledere og de bedste til at foretage afhøringerne; men vi ved også, at når det er en dommer, kan afgørelsen lettere blive opfattet som noget med domsvirkning i befolkningen.

Det er muligt, at det er noget, der skal klares gennem folkeoplysningsarbejde; men også her har jeg indtryk af, at vi er meget enige om, at vi må forsøge at få et sådant undersøgelsesresultat til at fremstå som noget, der ikke virker som en dom. Der er faktisk ikke nogen af os, der endnu har kunnet finde columbusægget, så det er vi lidt optaget af at få drøftet igen.

Jeg ved også godt, at når vi nu har nærmet os hinanden med hensyn til åbne døre, er vi i den situation, at den oprindelige betænkning egentlig bygger på et andet grundlag, nemlig lukkede døre. Derfor er vi nødt til – uden at jeg tror, at det behøver at tage så lang tid – igen at drøfte igennem, om det giver nogle andre konsekvenser.

Jeg håber også meget, og i Venstre håber vi også meget, at vi nu kan sige alle gode gange tre, så vi i denne samling får dette lovforslag vedtaget med et så bredt flertal som muligt.

Helge Adam Møller (KF):

Siden dette lovforslag første gang blev behandlet i november 1996, har det været grundigt drøftet mellem partierne. Der er kommet en lang række høringssvar, og Folketinget har gennemført en værdifuld høring, og derfor er den konservative holdning, at nu skal dette lovforslag færdigbehandles og meget gerne tidligt i denne folketingsamling.

Ved behandlingen af lovforslaget er der især fem spørgsmål, som har optaget den konservative gruppe. Det første er, at fremtidige undersøgelseskommissioner ikke alene skal kunne nedsættes af regeringen, men også på foranledning af et flertal i Folketinget. Det synspunkt er der nu tilsyneladende enighed om, og det er vi glade for.

Det andet spørgsmål, der har optaget både os og andre partier meget, har været, om undersøgelsen skal gennemføres for lukkede eller åbne døre. Vi mener fortsat, at den absolutte hovedregel bør være lukkede døre, og det synspunkt har vi af i hvert fald tre grunde:

For det første kan disse undersøgelser ikke sammenlignes med en domstol, hvor retsplejen er offentlig. De er efter vores mening at sammenligne med en politimæssig efterforskning, som jo netop sker bag lukkede døre.

For det andet er det afgørende, at indkaldte vidner ved, hvilke anklager eller påstande de risikerer at blive stillet over for, og det har jo netop været en svaghed i det hidtidige system, hvor folk nærmest var retsløse. Man må kende anklagerne for at kunne forsvare sig, og derfor savner det også mening, hvis en person først skal se sig udhængt i medierne på grund af en påstand for måske til sidst, når undersøgelsen er afsluttet, at stå i en situation, hvor den pågældende stort set er renvasket.

Det tredje argument, der taler for lukkede døre, er, at vidner ikke gennem mediernes minutiøse dækning af sagen kan blive påvirket af andre vidner eller indbyrdes afpasse deres vidneudsagn. Det er selvfølgelig klart, at et sådant standpunkt ikke er særlig populært – specielt ikke i medierne – men vi finder, det er sagligt rigtigt, og netop sagligheden og retssikkerheden lægger vi større vægt på end underholdningsværdien.

Den opfattelse, vi hele tiden har haft vedrørende lukkede døre, er kun blevet styrket – ikke mindst på baggrund af det høringssvar, vi modtog fra Højesterets præsident, Niels Pontoppidan, den 19. august sidste år. Jeg skal ikke citere høringssvaret en gang til, for det gjorde den konservative ordfører, da dette forslag sidst blev behandlet den 14. januar 1998. Men Højesteret lagde jo ikke skjul på, at man mente, lukkede døre var den rigtige løsning.

Det tredje vigtige spørgsmål har været dommeres medvirken i disse undersøgelseskommissioner, og vi erkender blankt, at dommere har mange kvaliteter og uddannelsesmæssige